Aile Kat?l?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Kat?l?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16408

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Kat?l?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i (AKYTÖ), ö?retmen adaylar?n?n ebeveynlerin e?itim sürecine kat?l?m?na dair sahip olduklar? tutumlar? ölçmek amac?yla Çi?dem Yavuz-Güler taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik analizlerini kapsayan kapsaml? bir metodolojiye dayanmaktad?r. Ölçek, e?itim bilimleri alan?nda, ö?retmenlerin aile i?birli?ine dair olumlu veya olumsuz e?ilimlerini belirlemede önemli bir kaynak sa?lamaktad?r. Ölçek, iki temel alt boyuttan olu?maktad?r: ??birli?ini Destekleyici Tutumlar ve ??birli?ini Engelleyici Tutumlar. Bu yap?, ö?retmen adaylar?n?n mesleki ya?amlar?nda ailelerle kuracaklar? ili?ki biçimini öngörmeye yard?mc? olmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Aile kat?l?m?, tutum ölçe?i, ö?retmen adaylar?, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, e?itim psikolojisi

Yazarlar

Çi?dem Yavuz-Güler

Amaç

Aile Kat?l?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, ö?retmen adaylar?n?n ailelerin e?itim ve okul süreçlerine kat?l?m?na yönelik ta??d?klar? tutumlar? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, ö?retmen yeti?tirme programlar?nda, ö?rencilerin aile i?birli?ine bak?? aç?lar?n? de?erlendirmek ve bu konuda fark?ndal?k yaratmak için tasarlanm??t?r. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n mesle?e ba?lamadan önce aile kat?l?m?n?n önemine dair sahip olduklar? destekleyici veya engelleyici inançlar? ortaya koyarak, e?itim politikalar?n?n ve müfredat?n geli?tirilmesine katk?da bulunmay? hedeflemektedir.

Yap?

AKYTÖ, toplam 25 maddeden ve iki ana alt boyuttan olu?an çok boyutlu bir yap?ya sahiptir. Bu iki alt boyut, ö?retmen adaylar?n?n aile kat?l?m?na dair z?t kutuplardaki tutumlar?n? temsil etmektedir. Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile yan?tlanmaktad?r (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum).

??birli?ini Destekleyici Tutumlar (15 Madde): Bu boyut, aile kat?l?m?n?n ö?renci ba?ar?s? ve okul ortam? üzerindeki olumlu etkilerini kabul eden, velilerle aktif i?birli?ini te?vik eden tutumlar? ölçer. Örnek madde: "Okula kat?l?m? sa?lanan veliler e?itimi daha çok desteklemektedir."
??birli?ini Engelleyici Tutumlar (10 Madde): Bu boyut, ailelerin okul i?lerine kar??mas?n?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

e?itim süreçlerini aksatt???na, profesyonel s?n?rlar? ihlal etti?ine dair olumsuz ve çekimser tutumlar? ölçer. Örnek madde: "Ailelerin okulla ilgili konulara kar??mamalar? gerekir."

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla 298 ö?retmen aday? üzerinde çal??ma yap?lm??t?r. Örneklem büyüklü?ü belirlenirken, madde say?s?n?n 5 kat? olmas? kural? (Yurdugül, 2005) dikkate al?nm??t?r. Verilerin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek üzere istatistiksel testler uygulanm??t?r. Elde edilen bulgular ?unlard?r:

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Katsay?s?: Örneklem yeterlili?ini gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsay?s? .92 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, kabul edilebilir alt s?n?r olan .50'nin oldukça üzerinde olup, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir.
Bartlett Küresellik Testi: De?i?kenler aras?ndaki korelasyonun varl???n? test eden Bartlett Küresellik Testi anlaml? bulunmu?tur ($p < .001$). Bu sonuç, veri da??l?m?n?n ve örneklem büyüklü?ünün faktör analizi uygulamas? için yeterli oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?lar? ve testin tutarl?l??? yöntemleriyle incelenmi?tir. Elde edilen de?erler, AKYTÖ'nün yüksek düzeyde güvenilir bir araç oldu?unu göstermi?tir.

?ç Tutarl?l?k (Cronbach Alpha): Ölçek maddelerinin tamam?na ait Cronbach Alpha iç tutarl?l?k katsay?s? .75 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir düzeyin üzerinde yer almaktad?r.
Testi Yar?lama Yöntemi: Testi yar?lama yöntemiyle elde edilen güvenirlik katsay?s? ise .72'dir.
Uygunluk Geçerli?i: Ölçe?in uygunluk geçerli?ini incelemek amac?yla, AKYTÖ ile Ö?retmenlerin Çok Kültürlü Tutum Ölçe?i aras?ndaki ili?ki incelenmi?tir. ?statistiksel analizler sonucunda, iki ölçek aras?nda pozitif yönde orta düzeyde anlaml? bir ili?ki ($r = .58$, $p < 0.01$) oldu?u tespit edilmi?tir.

Faktör Analizi

Veri setinin faktör analizine uygun oldu?u kan?tland?ktan sonra, ölçekten elde edilen verilere yap?sal geçerli?i ortaya koymak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analizde izlenen ad?mlar ve kullan?lan teknikler ?unlard?r:

Ara?t?rmada faktör ç?karma yöntemi olarak Temel Bile?enler Faktör Analizi (Principal Components Analysis) kullan?lm??t?r. Faktörlerin daha net yorumlanabilmesi için ise Varimax dik döndürme tekni?i tercih edilmi?tir. Faktör say?s?n?n belirlenmesinde birden fazla kriter göz

ARABPSYCHOLOGY.COM

önünde bulundurulmu?tur.

Kabul edilen kriterler aras?nda özde?eri (Eigenvalue) birin üzerinde olan faktörlerin anlaml? kabul edilmesi yer alm??t?r. Ayr?ca, yap?n?n belirlenmesinde y???lma grafi?inin (scree plot) k?r?lma noktas? da dikkate al?nm??t?r. Maddelerin ilgili faktöre yüklenme de?erlerinin incelenmesinde ise minimum kabul de?eri 0.50 olarak belirlenmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçe?in iki faktörlü yap?s? do?rulanm??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: Kendini Bildirim Ölçe?i

Maddeler ve Boyutlar: 25 Madde, 2 Alt Boyut

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri (Ö?retmenlik programlar?na kay?tl?)

Popülasyon Detaylar?: Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi ö?rencileri (N=298)

Test Metodolojisi: Yap? geçerli?i için Temel Bile?enler Faktör Analizi, iç tutarl?l?k için Cronbach Alpha katsay?s? kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen tutumlar?, veli kat?l?m?, psikometrik özellikler, e?itimde i?birli?i, Likert ölçe?i, Bart?n Üniversitesi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Çi?dem Yavuz-Güler

Yaz??ma E-posta Adresi: yavuz_cigdem@yahoo.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Geli?tirme Y?l?: 2014

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m bilgisi mevcut de?ildir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar?na ?u ba?lant?dan ula??labilir: http://dx.doi.org/10.14686/BUEFAD.201428179

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: aile-katilimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yavuz-Güler, Ç. (2014). Ö?retmen Adaylar? için Aile Kat?l?m?na Yönelik Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *3*(2), 213-232. http://dx.doi.org/10.14686/BUEFAD.201428179
Büyüköztürk, ?. (2004). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitab?*. Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k. (Faktör analizinde kullan?lan metodolojik referans).
Yurdugül, H. (2005). Ölçek geli?tirme çal??malar?nda örneklem büyüklü?ünün belirlenmesi. *E?itim Ara?t?rmalar? Dergisi*, *5*(18), 1-13. (Örneklem büyüklü?ü referans?).

Aile Kat?l?m?na Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 2 alt boyut ve 25 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 5'li Likert tipi (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum) üzerinden yap?lmaktad?r.

??birli?ini Destekleyici Tutumlar (15 m): Okula kat?l?m? sa?lanan veliler e?itimi daha çok desteklemektedir.
??birli?ini Engelleyici Tutumlar (10 m): Ailelerin okulla ilgili konulara kar??mamalar? gerekir.

ARABPSYCHOLOGY.COM